

УДК 330.322(075)

ББК 65.011я

T19

*Рекомендовано до друку Вченою Радою
Одеської національної академії харчових технологій
(протокол № 9 від 2 березня 2010 р.)*

Рецензенти:

- В. Р. Кучеренко**, доктор екон. наук, проф., зав. кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;
- М. П. Сахацький**, доктор екон. наук, проф., зав. каф. менеджменту і маркетингу Одеської державної академії будівництва та архітектури;
- І. Н. Топіха**, доктор екон. наук, проф., зав. каф. економіки сільського господарства Миколаївського державного аграрного університету

T19 **Тарасова О. В.**

Інвестування: навч. посібник / О. В. Тарасова – К.: Освіта України, 2011. – 256 с.

ISBN 978-966-188-199-9

Посібник знайомить з програмним матеріалом навчальної дисципліни «Інвестування». Включає теоретичний виклад тем курсу, питання для самоперевірки, тести, практичні завдання, термінологічний словник ключових понять і термінів, предметний покажчик, основні нормативні документи з інвестування, рисунки та схеми для підвищення ефективності засвоєння інформації. Практичні завдання містять приклади розв'язання задач за відповідними темами, та довідково-інформаційні дані для розв'язання задач у вигляді відповідних таблиць.

Для студентів вищих навчальних закладів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» у галузі знань «Економіка і підприємництво», аспірантів, фахівців в галузі інвестування, фінансів.

ISBN 978-966-188-199-9

© О. В. Тарасова, 2011

Зміст

Вступ	7
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТУВАННЯ.....	9
Тема 1. Інвестування як основа розширеного відтворення	9
1.1. Економічна сутність інвестицій та їх роль у системі суспільного відтворення.	9
1.2. Інвестиційна діяльність та її основні особливості	13
1.3. Класифікація інвестицій	15
1.4. Об'єкти і суб'єкти інвестиційної діяльності	20
Питання для самоперевірки.	27
Тести.	27
Література	31
Тема 2. Організаційне та інформаційне забезпечення інвестування	32
2.1. Організаційне забезпечення інвестування	32
2.2. Інформаційне забезпечення інвестиційної діяльності	36
2.3. Оцінка вартості грошей у часі в інвестуванні	41
2.4. Врахування фактору ризику в інвестуванні.	43
Питання для самоперевірки.	48
Тести.	49
Література	51
Тема 3. Інвестиційне планування, контроль та державне регулювання інвестування.	51
3.1. Інвестиційне планування і контроль	52
3.2. Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні	57

3.3. Залучення іноземних інвестицій в економіку України	66
3.4. Особливості здійснення міжнародних інвестицій	73
3.5. Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності	88
Питання для самоперевірки	90
Тести	90
<i>Література</i>	95

Тема 4. Інвестиційна стратегія та визначення пріоритетних напрямів інвестування 96

4.1. Сутність інвестиційної стратегії та її роль у розвитку підприємства	96
4.2. Принципи розробки інвестиційної стратегії підприємства	98
4.3. Визначення пріоритетних напрямів інвестування	101
Питання для самоперевірки	104
Тести	104
<i>Література</i>	107

РОЗДІЛ 2. ФОРМИ ІНВЕСТУВАННЯ 109

Тема 5. Реальне інвестування: сутність, особливості, форми та принципи 109

5.1. Сутність і особливості реального інвестування	109
5.2. Інноваційне інвестування	111
5.3. Політика управління реальними інвестиціями	118
5.4. Поняття та види інвестиційних проектів	119
Питання для самоперевірки	123
Тести	123
<i>Література</i>	126

Тема 6. Проектний аналіз в інвестиційній діяльності 127

6.1. Життєвий цикл інвестиційного проекту	127
6.2. Принципи аналізу інвестиційних проектів	128
6.3. Розробка інвестиційного проекту	129
6.4. Бізнес-план інвестиційного проекту	130
Питання для самоперевірки	133
Тести	133
<i>Література</i>	135

Тема 7. Оцінка ефективності інвестиційних проектів	136
7.1. Основні принципи оцінки ефективності інвестиційних проектів	136
7.2. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів	138
Питання для самоперевірки.	144
Тести.	145
Література	146
Тема 8. Реалізація інвестиційних проектів	147
8.1. Організація управління реалізацією інвестиційних проектів	147
8.2. Способи реалізації інвестиційних проектів	149
8.3. Підрядні торги (тендери) та їх роль в організації інвестиційної діяльності	151
Питання для самоперевірки.	155
Тести.	156
Література	157
Тема 9. Фінансове інвестування: сутність, основні особливості та форми	158
9.1. Сутність і значення фінансових інвестицій	158
9.2. Загальна характеристика окремих фінансових інструментів інвестування	160
9.3. Похідні фінансові інструменти	167
9.4. Оцінка інвестиційних якостей фінансових інструментів інвестування	172
9.5. Оцінка ефективності окремих фінансових інструментів інвестування	176
Питання для самоперевірки.	179
Тести.	180
Література	182
Тема 10. Формування інвестиційного портфеля	182
10.1. Поняття та цілі формування портфеля фінансових інвестицій	183
10.2. Класифікація інвестиційних портфелів	184
10.3. Формування портфеля фінансових інвестицій і управління ним	185
Питання для самоперевірки.	188

Тести	189
Література	190
Практичні завдання	191
Термінологічний словник	203
Предметний покажчик	222
Додатки	232
Додаток 1. Закон України «Про інвестиційну діяльність»	232
Додаток 2. Закон України «Про режим іноземного інвестування»	245

Тести	152
Література	153
Практичні завдання	154
Термінологічний словник	155
Предметний покажчик	156
Додатки	157
Додаток 1. Закон України «Про інвестиційну діяльність»	158
Додаток 2. Закон України «Про режим іноземного інвестування»	159

Тести	162
Література	163
Практичні завдання	164
Термінологічний словник	165
Предметний покажчик	166
Додатки	167
Додаток 1. Закон України «Про інвестиційну діяльність»	168
Додаток 2. Закон України «Про режим іноземного інвестування»	169

Тести	172
Література	173
Практичні завдання	174
Термінологічний словник	175
Предметний покажчик	176
Додатки	177
Додаток 1. Закон України «Про інвестиційну діяльність»	178
Додаток 2. Закон України «Про режим іноземного інвестування»	179

ВСТУП

Переорієнтація економічної системи України на ринкові засади безпосередньо пов'язана з розвитком інвестиційної діяльності. Ефективна діяльність підприємств, забезпечення високих темпів їх розвитку і підвищення конкурентоспроможності в умовах ринкової економіки значною мірою визначаються рівнем їхньої інвестиційної активності.

Викладання навчальної дисципліни «Інвестування» базується на загальноекономічних знаннях студентів, вивчення питань навчальної програми поєднується з економічним аналізом сучасного стану і перспектив розвитку інвестиційної діяльності підприємств.

На сьогодні у підручниках з цієї дисципліни спостерігаються деякі розбіжності у тлумаченні інвестиційної діяльності, інвестицій, інвесторів, їхньої класифікації тощо. На основі результатів досліджень вітчизняної та зарубіжної спеціальної літератури та практичної діяльності автор цього навчального посібника викладає своє бачення дискусійних питань з урахуванням сучасних тенденцій.

Комплексу питань, пов'язаних зі здійсненням інвестиційної діяльності підприємств, вимагає досить глибоких знань в галузі законодавчого регулювання та державного управління процесами на інвестиційному ринку, а також практичних навичок прийняття управлінських рішень в галузі обґрунтування інвестиційної стратегії, вибору ефективних напрямків і форм інвестування, розробки цілеспрямованої програми реального інвестування і формування збалансованого портфеля фінансових інвестицій.

Мета викладання дисципліни полягає у здобутті майбутніми фахівцями знання суті та механізму функціонування такої економічної категорії як інвестування, у формуванні теоретичної та методологічної бази, необхідної для вільного володіння практикою